

§86

Hälso- och sjukvårdsnämndens månadsrapport maj 2026 (HSN/5/2026)

Sammanfattning

Månadsrapporterna behandlar kortfattat ekonomi och viss rapportering av verksamhetsstatistik och personal. Maj månads rapport omfattar verksamhetsstatistik och ekonomi.

Verksamhetsstatistik följs inom öppenvårdens olika områden ambulans, hälsocentraler, BUP och övriga mottagningar genom att följa antal utförda vårdkontakter. Överlag noteras relativt oförändrat antal vårdkontakter i primärvården samt specialiserade öppenvården, dock inte inom BUP, habilitering och föräldra- och barnhälsan där en tydlig ökning sker. En förskjutning sker mot digitala kontakter och administrativa kontakter. Färre besök på vårdinrättning är inte nödvändigtvis synonymt med en ineffektivare hälso- och sjukvård, då det snarare kan vara så att vårdkontakter utförs på annat sätt så att färre fysiska besök krävs.

För slutenvården följs statistiken i vårdtillfällen och vårddagar, disponibla vårdplatser och belägningsgrad, medelvårdtid samt antal utförda operationer. Disponibla vårdplatser och vårdtillfällen har ökat medan medelvårdtid, överbeläggningar och utskrivningsklara har minskat något. Belägningsgraden har gått ned från 91% till 90%. Inom operationsverksamheten märks nu en svag uppgång vilket är hänförligt till fler akuta operationer.

I stort syns samma trender som 2025, varvid produktiviteten kan sägas ha ökat. Därmed erhåller fler patienter vård, och fler vård i tid.

Perioden januari-maj utvisar en fortsatt ökning av kostnadsnivå, både vad gäller bruttokostnad som nettokostnad. Ökningstakten 2,2% (exkluderat interna HS- kostnader) respektive 2,1%. Nettokostnaden uppgår till 1 665 mkr vilket är 35 mkr högre jämfört med perioden 2025. Intäkterna är 35 mkr högre än föregående år, ökningen härrör främst från högre hälsovalsersättning men även såld vård. Bruttokostnaden är 70 mkr högre än föregående år. Personalkostnadsökningen om 56 mkr möts endast delvis av 8 mkr lägre kostnad för inhyrd bemanning, totalt har bemanningskostnader ökat 3,7 %. Köpt vård är 10 mkr lägre än föregående år, prisnivå är högre men kostnad för dyra vårdfall > 1 mkr är lägre än 2025. Läkemedelskostnaden är 3,4 mkr högre än föregående år. Övriga kostnadsmassan, exkluderat interna transaktioner inom HS, är 7 mkr lägre jämfört med föregående år delvis beroende av flyttat kostnadsansvar i organisationen.

Hälso- och sjukvården har under många år haft en kostnadsmassa som inte inryms i dess budget. För år 2025 och 2026 har hälso- och sjukvårdsnämndens budgetram inte räknats upp med landstingsprisindex såsom brukat ske för att täcka kostnadsutveckling. Budgetramen har dock förstärkts år 2026 kopplat till ökade statsbidrag. Avvikelsen mot budget uppgår till 305 mkr, vilket utgör 14% av verksamheternas bruttokostnader. Avvikelsen fördelas på intäkter +20 mkr och kostnadsmassa -325 mkr där det främst är bemanningskostnader och köpt vård som utgör avvikelsen.

Redan vid inledningen av året kunde konstateras att främst verksamhetens kostnader avseende personalkostnader och inhyrd bemanning utifrån rådande bemanningsstruktur avviker kraftigt från budget. Osäkerheter i prognosen är påtagliga i inledningen av året och är dels hänförliga till påverkan av svåra vårdfall och sjukdomar, där även enskilda patientfall kan ha stor inverkan. Dels att intäkter från vissa statsbidrag inte fått tilldelningsbeslut och är beroende av vilken prestation som uppnås. Sommarbemanningen är i nuläget inte heller helt klarlagd då svårigheter att få tillstånd tillräcklig bemanning föreligger, vilket kan kräva andra bemanningsalternativ och lösningar än vad som planerats. Därav är även sommarens ekonomiska utfall en osäkerhetsfaktor. Dessutom att tidigare beslutade resultatförbättrande åtgärder inte gett den effekt som har önskats på sista raden. Prognosen är fortsatt utmanande och kräver att en stor återhållsamhet på kostnadssidan verkställs genom de beslut som fattats, de åtgärder som är beslutade i verksamhetsplanen är beaktade och krävs att de ger utfall.

Prognos för årets helårsutfall har utifrån ovanstående bedömts avvika mot budgetram med 400-550 mkr, spannet i prognosen är hänförlig till de osäkerheter som föreligger. Träffsäkerhet i prognos kan förväntas öka efter sommaren.

De åtgärdsplaner för långsiktig ekonomi i balans, som beslutats i verksamhetsplan 2026, visar inte en positiv effekt såtillvida att de följda posterna har ett sammantaget högre utfall år 2026 än perioden 2025. Personalkostnader har fortsatt att öka och inköpskostnader är inte lägre än 2025. För övriga poster som följs syns dock i maj en positiv förändring. Arbetet med åtgärder pågår för fullt hos verksamheterna och sker även inom det projekt som drivs med bidrag från Effektiviseringsdelegationen kring utformning av ny struktur för hälso- och sjukvården. Handlingsplan för ökad styrning och uppföljning av åtgärder med en ny funktion för stöd och uppföljning arbetar med att följa och bistå verksamheter med framdrift i åtgärdsplaner för att nå de ekonomiska effektmålen. En statusrapport visar att ungefär hälften av effekterna i nuläget synes osäkra att till fullo uppnå.

Hälso- och sjukvårdsdirektör Anna Granevärn, t.f stabschef Henrik Wahlström, förvaltningscontroller Åsa Grönvik, controller Camilla Burman Plamqvist och HR-konsult Eva Rönnerberg föredrog ärendet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

2026-06-11

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämndens månadsrapport för maj 2026 godkänns.

Yrkanden

Jennie Klaesson (M):

Ärendet bordläggs.

Katarina Nyberg Finn (S):

Jennie Klaessons yrkande bifalls.

Proposition

Ordförande ställer proposition på Jennie Klaessons yrkande om att bordlägga ärendet och finner att det blir hälso- och sjukvårdsnämndens beslut.

Beslut

Ärendet bordläggs.

Expedieras till

Ekonomidirektör, hälso- och sjukvårdsdirektör, divisionschefer, hälso- och sjukvårdsdirektörens närstöd, controller hälso- och sjukvårdsnämnden

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Månadsrapport HSN maj 2026
- Månadsrapport Maj 2026 Hälso- och sjukvårdsnämnden